خۆتان لە ڕۆژی درۆدا بپارێزن…
کاروان حەسەن سلێمان

درۆ: وشەیەکە لە ڕووی ڕێزمانییەوە(ناوی واتاییە) کە لە چوارپیت پێکهاتووە (د، بزرۆکە، ر ، ۆ) هەروەها لە دوو بڕگە پێکدێت (د/رۆ) بە بچووکی خۆی دەتوانێ گەورەترین کێشە دروست بکات.

درۆ ماکەکی پیسی کۆمەڵایەتییە هەندێ کەس خویان پێوەگرتووە و نانی پێوەدەخۆن ، درۆ دەتوانێت برا لە برا بکات ،خۆشەویستان لە یەکتر داببڕێنێ، یەک درۆ دەتوانێ مالەوێرانی لەدوای خۆیدا بێنێ ئەگەر وریا نەبین و نەتوانین بەجوانی و بەباشی مامەڵەی لەگەڵ بکەین، تەنانەت هەندێ کەس شانازیشی پێوەدەکەن و ڕۆژێکیشیان بۆ درۆ داناوە کە(١) ی مانگی نیسانی هەموو ساڵێکە، کە هیچ ئەسڵ و بنیادێکی نییە لە ڕاستیدا. کەچی هەندێ کەس لەم ڕۆژەدا هەڵدەستن بەدرۆ کردن و زۆرجار کێشەی کۆمەڵایەتی لێ کەوتووەتەوە و دەیان گرفت و ئاڵۆزی دروست کردووە.

لەم سەردەمەی ئێستادا هەندێک نانی درۆکردن دەخۆن و تەنانەت مووچەشی پێ وەردەگرن و ڕێز و سوپاسیش دەکرێن!

لە قورئانی پیرۆز و فەرموودەکانی پێغەمبەر درودی خوای لەبێت دەیان ئایەت و فەرمایشت هەیە لەبارەی درۆ وە.

لە زووەوە پێشینان و زانایان لە درۆیان کۆڵیوەتەوە و بەشتێکی ناشیرین و نەگونجاو و ناحەزیان زانیوە و چەندین پەند و وانەیان لەسەر درۆکردن نیشان داوین، ئەوەتا ئەرەستۆ فەیلەسوفی یۆنانی دەڵێ: مردن بەڕاستگۆییەوە زۆر باشترە لە ژیان لەگەڵ درۆدا.

هەروەها دکتۆرعەلی شەریعەتی لەبارەی درۆکردنەوە دەڵێ: ئەگەر درۆ ڕەنگی هەبووایە، زمانمان سەدەها پەلکە زێڕینەی دەگرت.

کەچی زۆرجار نەتوانراوە سوود لەو پەند و وتە و دێڕە شیعرانە وەرگرین و بە بایەخەوە مامەڵەی لەگەڵ بکەین، لە ئەدەبی کوردیشدا شاعیران توانیویانە ئەو دەردە کۆمەڵایەتییە و ئەو وشەیە لەبەرچاوی خەڵک لابدەن و لێی نزیک نەکەونەوە و خۆیانی لێ بەدوور بگرن بەشێک لە شاعیران وەک ماکەکی کۆمەڵایەتی لە ناواخنی شیعرەکانیان لێی دواون، هەروەها پیرەمێردی شاعیریش لەچەند پەندێکدا باسی لە درۆ کردووە و لە پەندێکدا دەڵێ:

ئاگری درۆزن ساتێك ئەگەڕێ
بەڵێ هەر لە لای تەنکی ئەدڕێ

لە پەندێکی تردا دەڵێن:
درۆزن زانی درۆی سەرئەگرێ
پێی ڕادێ ، ئیتر شەرم نایگرێ

لەپەندی پێشینانیشدا ئەو ڕاستییە هەیە و بەپێی کات و سەردەم قسەی لێکراوە و پەندی جوان و ناوازە وپێچەژی بۆ دروست کراوە بۆ وانە و سوودبینین، لێرەوە چەند پەندێکی پێشینان دەخەمەڕوو بەڵکوو سوودێکی هەبێ و توانیبێتم تەنوێتیت بشکێنم لەو بابەتە.

١-درۆزن دوژمنی خوایە.
٢-درۆ بە دەسەڵاتە هەموو کەس پێی دەوەڕێ.
٣-درۆ هەشتا دەرنەچووە لەقە دەکات.
٤-درۆ نەفەرزە،نەسوونەتە.
٥-درۆزنە خۆی لێ ونە.
٦-درۆکانی بەباوە دەفڕن.

هەروەها چەند وتە و پەندێک لە بارەی درۆوە بزانیت خراپ نییە.
١-درۆ سک تەر ئەکات و سەر زەلیل.
٢- باجی درۆ کۆمەڵگا دەیدات.
٣-درۆ قوربانی دەستی بەرژەوەندییە.
٤-لە ئەستادا خەریکن لەناو زانستی تردا(ڕێکلام) جێگا بە درۆ دەکەنەوە و شەرعیەتی پێ دەدەن.
٥-درۆی کۆمەڵایەتی ترسناکە ، بەڵام درۆی سیاسی کارەسات هێنەرە.
٦- لە ئەستادا درۆ ڕۆڵی هەیە لە دروستکردنی دەسەڵات و سەرمایەداری دا.
٧-ڕەنگە بتوانی به درۆ دونیا ڕەنگ بکەی بەڵام
یەك باران بەسه بۆ دەرکەوتنی ڕاستیەکان.
٨-درۆزن ئاگر لەماڵی بەربێت کەس بڕوای پێناکات.
٩-درۆ بنی قووڵە، بەڵام سەری تەنکە.
١٠-درۆ هەر درۆیە کە بیکەیت.

✍**کاروان حەسەن سلێمان .**
٢٠٢٢/٣/٢٩